

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis

Sent á netfang: nefnadasvid@althingi.is

Tilvísun: HI21020143

Reykjavík 17. febrúar 2021

Efni: Umsögn Háskóla Íslands um frumvarp um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (skattalegir hvatar fyrir lögaðila sem starfa til almannaheilla), 151. löggjafarþing 2020-2021, þingskjal 416 – 342. mál.

Með tölvupósti dags. 15. febrúar sl. fór lögfræðingur á skrifstofu rektors Háskóla Íslands þess á leit við nefndarritara efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis að Háskóli Íslands fengi að senda nefndinni umsögn um frumvarp um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (skattalegir hvatar fyrir lögaðila sem starfa til almannaheilla) sem nefndin hefur til meðferðar. Nefndin hafði tvívegis áður kallað eftir umsögnum frá ýmsum hagsmunaaðilum, en síðari frestur til þess að skila umsögnum var veittur til 8. febrúar sl. Háskóli Íslands var ekki meðal þeirra aðila sem nefndin hafði beðið að veita umsögn sína. Þau svör bárust frá nefndarritara að Háskóli Íslands mætti senda umsögn sína fyrir vikulok, 19. febrúar 2021.

I. Um styrktarsjóði Háskóla Íslands

Styrktarsjóðir Háskóla Íslands hafa umsjón með sjóðum og gjöfum sem ánafnaðar hafa verið Háskóla Íslands. Stjórn Styrktarsjóðanna er skipuð af háskólaráði og hefur eftirlitshlutverk með fjárvörslu sjóðanna. Eignir styrktarsjóða sem tengjast Háskóla Íslands eru einkum til komnar vegna gjafa frá velunnurum skólans. Gjafir sem sjóðunum bárust á fyrstu áratugunum eftir stofnun háskólans árið 1911 brunnu að miklu leyti upp á verðbólguárunum, með nokkrum undantekningum. Frá níunda áratug síðustu aldar hefur þó tekist að ávaxta sjóðaeignirnar með ásættanlegum hætti. Eins og nærri má geta urðu sjóðirnir fyrir tjóni við hrun fjármálakerfisins, en meðalávöxtun undanfarinn aldarfjórðung hefur þrátt fyrir það verið ágæt. Ávöxtunin hefur verið notuð að hluta til að efla sjóðina og að hluta til úthlutunar styrkja.

Í árslok 2019 námu eignir sjóðanna rétt um 6,8 milljörðum króna og dreifðust á ríflega 50 sjóði. Langstærstur þessara sjóða er Háskólasjóður H/f Eimskipafélags Íslands, en eignir hans námu 3,6 milljörðum króna. Háskólasjóður Eimskipafélagsins er í vörslu Landsbankans. Undanfarin ár hefur doktorsnemum við Háskóla Íslands verið veittir styrkir úr sjóðnum. Sjóðurinn hefur þannig skipt

sköpum fyrir uppbyggingu doktorsnáms við háskólann og er einn fárra sjóða hér á landi sem veitir doktorsnemum styrki.

II. Skattlagning styrktarsjóða við Háskóla Íslands

Skattlagning styrktarsjóða við Háskóla Íslands hefur undanfarin ár dregið verulega úr getu þeirra til að styðja við uppbyggingu náms og rannsókna við skólann. Hefur hún m.a. mjög torveldað uppbyggingu doktorsnáms sem hefur eflst umtalsvert undanfarin ár í samræmi við stefnumörkun skólans. Þetta hefur verið mikið áhyggjuefni vegna þeirra slæmu áhrifa sem það getur haft á vísinda- og nýsköpunarstarf í landinu.

Háskóli Íslands, með aðstoð endurskoðunar- og ráðgjafarfyrirtækisins Deloitte, tók fyrir þremur árum saman upplýsingar um skattalega umgjörð styrktarsjóða í löndunum í kring um okkur. Samantektin tók til allra Norðurlandanna auk Bretlands og Bandaríkjanna og leiddi í ljós að Ísland var eftirbátur þessara þjóða þegar kemur að skattalegri meðferð styrkveitinga í þágu rannsókna og vísinda. Í því sambandi skiptir mestu máli skattaleg meðferð fjármagnstekna hjá styrktarsjóðum, en jafnframt skattalegt umhverfi einstaklinga og lögaðila hvað varðar hvatann til þess að veita styrki eða gjafir til góðgerðarmála. Það er því mikið fagnaðarefni að fram er komið stjórnarfrumvarp, sbr. þingskjal 416, 342. mál, sem bætir verulega úr þeim göllum sem eru á skattalegri umgjörð styrktarsjóða hérlendis.

Þótt eignir styrktarsjóða háskólans séu allmiklar er geta sjóðanna til að veita styrki til náms og rannsókna því miður takmörkuð. Í fyrsta lagi kemur til lág ávöxtun fjárfestingarkosta hér á landi, s.s. skuldabréfa með ábyrgð ríkissjóðs. Hún hefur lækkað allverulega til langs tíma og er nú u.þ.b. fjórðungur þess sem bauðst í upphafi aldarinnar og u.þ.b. einn tíundi þess sem hún varð hæst, um miðjan níunda áratug síðustu aldar. Langtímaleitnin hefur verið til lækkunar, bæði hérlendis og í nágrennalöndunum. Þótt sjóðirnir nýti sér einnig aðra fjárfestingarkosti, einkum innlend og erlend hlutabréf, eru því takmörk sett hve mikið vægi þær fjárfestingar geta haft, enda eignastýring sjóðanna mjög varfærin.

Í öðru lagi hefur skattlagning fjármagnstekna komið mjög illa við sjóðina. Sjóðirnir eru almennt undanþegnir greiðslu tekjuskatts, sbr. 4. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt. Þetta var mjög mikilvæg ívilnun á sínum tíma, en ávinningurinn af henni hefur því miður farið fyrir lítið eftir að fjármagnstekjuskattur var innleiddur þar sem sjóðirnir hafa ekki verið undanþegnir honum. Að því leyti hafa styrktarsjóðir staðið mun verr en lífeyrissjóðir sem eru undanþegnir bæði tekjuskatti og fjármagnstekjuskatti. Verður nánast að líta á það sem mistök af hálfu löggjafans að viðhalda ekki skattfrelsi styrktarsjóða, sem byggði á langri hefð, þegar innheimta fjármagnstekjuskatts hófst.

Í þessu sambandi þykir rétt að benda á að umræddum sjóðum er almennt ætlað að viðhalda getu sinni til að úthluta styrkjum til framtíðar. Af því leiðir að það eru fyrst og fremst tekjur sjóðanna sem koma til

úthlutunar í formi styrkja en ekki höfuðstóll. Skattlagning fjármagnstekna skerðir því verulega möguleika sjóðanna til styrkjaúthlutunar.

Byrði styrktarsjóðanna vegna fjármagnstekjuskatts hefur þýngst mjög undanfarin ár þar sem skatturinn hefur hækkað til muna sem hlutfall af raunávöxtun sjóðanna. Raunverulegt skatthlutfall hefur þannig hækkað mjög mikið undanfarin ár.

Þessu til viðbótar er rétt að vekja athygli á því að styrkveitingar úr sjóðunum eru skattlagðar að fullu hjá viðtakanda að því marki sem þær eru umfram skattleysismörk. Af þessu leiðir að styrkirnir nýtast mun verr en ella til þess að framfleyta námsmönnum. Samanlögð áhrif innheimtu fjármagnstekjuskatts á sjóðina og tekjuskatts og útsvars á styrkþega eru mjög mikil. Ef sjóðirnir greiða t.d. helming fjármagnstekjuskatt af raunávöxtun og styrkþegar fjórðungsskatt af styrkjum þá nýtist aðeins rétt rúmur þriðjungur af raunávöxtun sjóðanna til framfærslu styrkþega, annað rennur til ríkis og sveitarfélaga.

Í núgildandi lögum um tekjuskatt er heimild til handa lögaðilum og einstaklingum í atvinnurekstri til þess að draga frá tekjum sem stafa af atvinnurekstri einstakar gjafir og framlög til vísindalegra rannsóknarstarfa, þó að hámarki 0,75% af tekjum. Hækkun þessa hlutfalls í 1,5%, líkt og lagt er til í frumvarpinu, væri mjög til bóta.

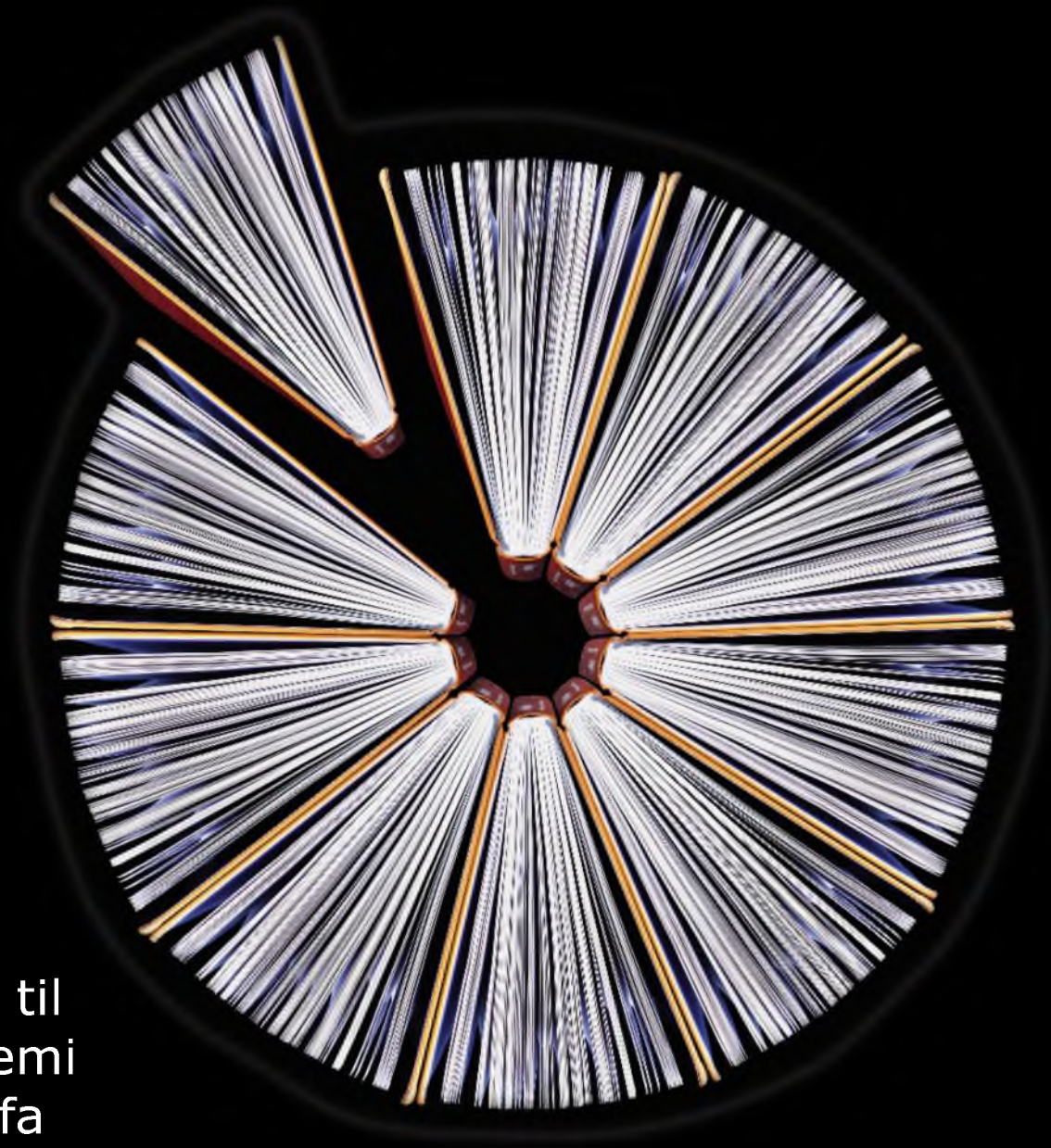
Einstaklingar utan atvinnurekstrar hafa þó ekki sambærilegar frádráttarheimildir og þær eru ekki lagðar til í því frumvarpi sem hér er til umræðu. Háskóla Íslands þykir rétt að benda á að samkvæmt úttekt stjórnar styrktarsjóðanna og Deloitte njóta einstaklingar á öllum hinum Norðurlöndunum (að Svíþjóð frátalinni) auk Bretlands og Bandaríkjanna að einhverju marki frádráttar frá skattskyldum tekjum vegna slíkra framlaga. Ísland er því eftirbátur hinna landanna þegar kemur að því að skapa skattalega hvata til þess að gefa til góðgerðarmála. Gjafir frá einstaklingum eru mikilvægur tekjuliður í starfsemi háskóla í þeim löndum sem við berum okkur saman við.

Í ljósi alls þessa styður Háskóli Íslands þetta frumvarp og telur það í alla staði til bóta. Sérstaklega er mikið hagsmunamál fyrir styrktarsjóði skólans að fá undanþágu frá greiðslu fjármagnstekjuskatts. Háskólinn vill þó jafnframt hvetja til þess að tekin verði til endurskoðunar skattlagning þiggjenda styrkja sem veittir eru til framfærslu nemenda og að skoðað verði að veita skattalega hvata til einstaklinga sem gefa til góðgerðarmála.

Virðingarfyllst,

Jón Atli Benediktsson
rektor Háskóla Íslands

Deloitte.

Háskóli Íslands

Skattlagning gjafa og framlaga til
viðurkenndrar góðgerðarstarfsemi
og vísindalegra rannsóknarstarfa

Febrúar 2018

Háskóli Íslands
Sæmundargötu 2
101 Reykjavík

Deloitte ehf.

Smáratorg 3
201 Kópavogur
Ísland
Sími: +354 580 3000
Fax: +354 580 3001
www.deloitte.is

Deloitte ehf. hefur tekið saman fyrir Háskóla Íslands samanburð, á Norðurlöndunum ásamt Bretlandi og Bandaríkjunum, á heimildum einstaklinga og/eða lögaðila til þess að færa til frádráttar á móti tekjum sínum gjafir eða framlög til góðgerðarstarfsemi, menningarmála eða vísindalegra rannsóknarstarfa. Einnig var gerður samanburður á skattlagningu tekna styrktarsjóða ásamt því að taka saman upplýsingar um skattlagningu styrkþega, m.t.t. styrkveitinga til doktorsnema, og hvort veittar séu undanþágur frá virðisaukaskatti hjá styrktarsjóðum. Þá hefur Deloitte aflað upplýsinga um framlög sem veitt hafa verið til líknarmála á árunum 2009-2015.

Meðfylgjandi er yfirlit yfir ofangreinda þætti byggt á þeim upplýsingum sem við höfum aðgang að. Fyrir frekari spurningar vinsamlegast hafið samband við Sigurð Pál Hauksson, forstjóra, (sigurdur.pall.hauksson@deloitte.is) eða Bjarna Þór Bjarnason, sviðsstjóra Skatta- og lögfræðisviðs Deloitte (bjarni.thor.bjarnason@deloitte.is).

Frádráttur frá tekjum lögaðila og/eða einstaklinga

Ísland

- Frádráttur frá tekjum af atvinnurekstri takmarkast við 0,75% af tekjum á því ári sem gjöf er afhent.
- Gjafir eða framlög til kirkjufélaga, viðurkenndrar góðgerðarstarfsemi, menningarmála, stjórnmalaflokka og vísindalegra rannsóknarstarfa. Ráðherra ákveður með reglugerð hvað fellur undir þessa flokka.
- Dæmi: Íslenskt félag með brúttó tekjur 100.000.000 kr. fær frádrátt upp á 750.000 kr.
- Enginn frádráttur fyrir einstaklinga utan atvinnurekstrar.
- **Þingmannafrumvarp í mars 2017** um breytingu á lögum um tekjuskatt gerir ráð fyrir að frádráttur lögaðila hækki í 1%. Jafnframt er lagt til að eintaklingar fá heimild til frádráttar vegna gjafa sem nema að lágmarki kr. 50.000.

Noregur

- Frádráttur **lögaðila** og **einstaklinga** takmarkast við NOK 30,000 (um 370.000 ISK) á ári.
- Góðgerðarstarfsemi þarf að vera fyrirfram samþykkt af norskum skattfyrvöldum.
- Lágmarksframlag þarf að vera NOK 500 (um 6.000 ISK).

Svíþjóð

- Hvorki lögaðilum né einstaklingum er heimilaður frádráttur.

Frádráttur frá tekjum lögaðila og/eða einstaklinga

Danmörk

- Sérstök lög um söfnun sjóða (d. *Lov om indsamling*).
- Almenn framlag til góðgerðarstarfsemi: Frádráttur **lögaðila** og **einstaklinga** takmarkast við DKK 15.600 (um 240.000 ISK) á árinu 2017.
- Mánaðarlegur styrkur: Sérstakar reglur gilda um fastar mánaðarlegar greiðslur til tiltekinnna samtaka og trúarfélaga. Ekki hægt að hætta greiðslum án fyrirvara. Framlag má ekki vera umfram 15% af tekjum.
- **Framlag lögaðila til rannsókna**: er að fullu frádráttarbært. Skilyrði að viðurkennd góðgerðarstarfsemi sé móttakandi gjafarinnar, góðgerðarstarfsemin sé heimilisföst í Danmörku / EU / EES, og að gjöfin sé notuð til rannsókna. Gjöfin þarf að vera tilkynnt til skattyfirvalda. Engin takmörk á fjárhæðinni en litið er til þess hvort slík gjöf geti talist eðlileg út frá stærð og umfangi félags. Gildir ekki um tengda aðila.
- Dönsk skattyfirvöld gefa út lista yfir góðgerðarstarfsemi sem hefur verið samþykkt.

Finnland

- Sérstök lög um söfnun sjóða (e. *Money Collection Act*).
- Frádráttur **lögaðila** er heimilaður:
 - fyrir framlag á bilinu EUR 850-250,000 (um 100.000-30.000.000 ISK) og veitt til **menntastofnunar** (e. *university or other higher educational institution*) í Finnlandi / innan EES, til þess að styrkja vísindi, list eða finnskan menningararf.
 - fyrir framlag á bilinu EUR 850-50,000 (um 100.000-6.000.000 ISK) og veitt til viðurkenndrar góðgerðarstarfsemi innan Finnlands / EES, til þess að styrkja vísindi, list eða finnskan menningararf. Góðgerðarstarfsemin þarf að vera viðurkennd af finnskum skattyfirvöldum.
 - Fyrir almennt framlag til góðgerðarstarfsemi, allt að EUR 850 (um 100.000 ISK).
- **Einstaklingum** og **dánarbúum** er heimilaður frádráttur vegna framlaga á bilinu EUR 850-500.000 (um 100.000-60.000.000 ISK) til þróunar vísinda eða listar. Skilyrði fyrir frádrætti er að framlag sé veitt til háskóla með opinbera fjármögnun á EES svæðinu eða tengdum háskólasjóði. Tilgangur ákvæðisins er að styrkja stöðu opinbera háskóla gegn einkareknum háskólum.

Frádráttur frá tekjum lögaðila og/eða einstaklinga

Bretland

- Frádráttur **lögaðila** (e. *limited company*) er heimilaður vegna fjárframlags, gjafa á búnaði, eignum, o.þ.h. til góðgerðarstarfsemi.
- Til þess að heyra undir reglurnar þarf félagið að vera viðurkennt af HMRC (HM Revenue and Customs) og að sækja sérstaklega um frádráttarheimild (e. *tax relief*).
- Frádráttur **einstaklinga** og **annarra félagaforma** (e. *sole traders / partnerships*) er heimilaður.
- Til þess að teljast góðgerðarstarfsemi þarf starfsemi að vera viðurkennd og til almannaheilla, þar undir fellur m.a. menntun.

- Fjárframlag lögaðila: Almennt er hægt að draga frá hagnaði lögaðilans fjárframlag til góðgerðarstarfsemi.
- Frádrátturinn getur ekki myndað tap hjá lögaðilanum.
- Greiðslur sem teljast ekki frádráttarbærar:
 - lán sem verða endurgreidd af góðgerðarstofnun
 - skilyrtar greiðslur um að góðgerðarstofnun kaupi eign frá félaginu eða tengdum aðila
 - greiðslur sem eru bundnar hagnaði félagsins, t.d. arður.
- Öll fríðindi sem félagið fær fyrir fjárframlag sitt þurfa að vera undir ákveðnu andvirði, t.d. aðgangsmiðar á íþróttaviðburði.
- Notaður búnaður: Hægt að setja kostnað vegna gefins notaðs búnaðar fullan frádrátt af rekstrarkostnaði (e. *full capital allowances*).
- Til þess að heyra undir reglurnar þarf búnaðurinn að hafa verið notaður af félaginu, t.d. skrifstofubúnaður, tölvur, prentarar, bílar o.s.frv.

Frádráttur frá tekjum lögaðila og/eða einstaklinga

Bandaríkin

- **Einstaklingum** heimilaður allt að 50% frádráttur af tekjum (e. *adjusted gross income*).
- **Lögaðilum** er heimilaður allt að 10% frádráttur af tekjum ársins.
- Sé framlag umfram 10% af tekjum félagsins er heimilt að færa til frádráttar allt að 10% á ári næstu 5 árin á eftir. Ekki er heimilt að færa slíkan frádrátt að því marki sem hann myndar rekstrartap hjá félaginu.
- Gjöf má ekki vera til hagsbótar hluthafa lögaðilans eða tengdra aðila.
- Gjöf eða framlag þarf að vera til viðurkenndrar góðgerðarstarfsemi eða stofnana.
- Góðgerðarstarfsemi og stofnanir þurfa að sækja um að verða viðurkenndar af bandarískum skattyfirvöldum.

Skattlagning tekna hjá góðgerðarstarfsemi

Ísland

- Íslenskir lögaðilar sem verja hagnaði sínum einungis til almenningsheilla og hafa það að einasta markmiði samkvæmt samþykktum sínum eru undanþegnir greiðslu tekjuskatts.
- Góðgerðarstarfsemi er ekki undanþegin greiðslu fjármagnstekjuskatts.
- Aðilar sem eru undanþegnir greiðslu fjármagnstekjuskatts eru m.a. LÍN, Íbúðarlánasjóður, Seðlabanki Íslands, ásamt lífeyrissjóðum o.fl.

Noregur

- Góðgerðarstarfsemi (e. non-profit entity/ foundations/ legal persons) er almennt undanþegin skattskyldu tekjuskatts og fjármangstekjuskatts.
- Lögaðilar sem verja hagnaði sínum til almenningsheilla og eru ekki reknir í hagnaðar- eða atvinnuskyni geta talist góðgerðarstarfsemi.
- Ef tekjur góðgerðarstarfsemi fara umfram 140.000 NOK þá þarf að sundurgreina starfsemina eftir því hvort tekjurnar eru vegna góðgerðarstarfsemi eða atvinnustarfsemi.
- Sú stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstarfsemi er að fullu skattskyld.
- Ákvæði norsku laganna taka til allra tekna, þ.m.t. vaxtatekna og annarra fjármagnstekna.

Svíþjóð

- Góðgerðarstarfsemi (e. non-profit foundations) er aðeins almennt aðeins skattskyld vegna tekna sem má rekja til atvinnustarfsemi.
- Stafsemi sem fellur undir góðgerðarstarfsemi er því skattfrjáls.
- Tekjur, vaxtatekjur og aðrar fjármagnstekjur eru því skattfrjálsar ef þær má rekja til góðgerðarstarfsemi.
- Tekjur vegna fasteigna eru undanskildar.
- Undir góðgerðarstarfsemi heyra t.d. samtök sem stuðla að vísindarannsóknum.

Skattlagning tekna hjá góðgerðarstarfsemi

Danmörk

- Góðgerðarstarfsemi (e. non-profit entity/ foundations / associations) er almennt undanþegin skattskyldu tekjuskatts og fjármangstekjuskatts.
- Lögaðilar sem verja hagnaði sínum til almenningsheilla og eru ekki reknir í hagnaðar- eða atvinnuskyni geta talist góðgerðarstarfsemi.
- Sú stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstarfsemi er að fullu skattskyld.
- Ákvæði dönsku laganna taka til allra tekna, þ.m.t. vaxtatekna og annarra fjármagnstekna.
- Tekjur vegna fasteigna eru almennt undanskildar.

Finnland

- Góðgerðarstarfsemi (e. non-profit entity/ foundations / associations) er almennt undanþegin skattskyldu tekjuskatts og fjármangstekjuskatts.
- Lögaðilar sem verja hagnaði sínum til almenningsheilla og eru ekki reknir í hagnaðar- eða atvinnuskyni geta talist góðgerðarstarfsemi. Við mat á því hvort sjóður er góðgerðarstarfsemi er m.a. litið til þess hvort félag sé rekið í hagnaðarskyni eða í samkeppni.
- Sú stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstarfsemi er að fullu skattskyld.
- Ákvæði finnsku laganna taka til allra tekna, þ.m.t. vaxtatekna og annarra fjármagnstekna.
- Tekjur vegna fasteigna sem tengjast góðgerðarstarfseminni geta verið undanþegnar skatti.

Skattlagning tekna hjá góðgerðarstarfsemi

Bretland

- Góðgerðarstarfsemi þarf að vera viðurkennd af HM Revenue and Customs.
- Góðgerðarstarfsemi er almennt undanþegin skattskyldu tekjuskatts og fjármangstekjuskatts.
- Sú stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstarfsemi er að fullu skattskyld.
- Ákvæði bresku laganna taka til allra tekna, þ.m.t. vaxtatekna og annarra fjármagnstekna.
- Hægt að framvísa staðfestingu í banka svo fjármangstekjuskattur sé ekki greiddur af vöxtum, eða sækja um endurgreiðslu.

Bandaríkin

- Góðgerðarstarfsemi er almennt undanþegin skattskyldu tekjuskatts og fjármangstekjuskatts.
- Þarf að sækja um staðfestingu skattyfirvalda til að vera undanþegin.
- Sú stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstarfsemi er að fullu skattskyld.

Styrkir til doktorsnema

Ísland

- Styrkir til náms, rannsókna og vísindastarfa eru skattskyldar tekjur. Heimilt að færa til frádráttar beinan kostnað við námið, s.s. skólagjöld, en ekki kostnað við framfærslu sem telst vera persónulegur kostnaður. Óheimilt er að færa kostnað vegna kaupa á eignum til frádráttar.
- Á móti styrkjum til rannsókna og vísindastarfa er heimilt að færa beinan kostnað við hvert verkefni. Oft er um að ræða styrki vegna tiltekinna lengri og umsvifameiri verkefna sem eru þá gerð upp eins og rekstur.

Danmörk, Noregur, Svíþjóð og Bandaríkin

- Styrkir eru skattlagðir með sambærilegum hætti og á Íslandi.

Finnland

- Styrkir til doktorsnema geta verið skattfrjálsir ef ekki er hægt að líta á þá sem laun fyrir vinnu.
- Styrkur er skattfrjálss ef hann er gefinn til rannsókna frá hinu opinbera (menntamálaráðuneytið, o.fl.).
- Styrkir frá öðrum aðilum geta verið skattfrjálsir að því leyti sem þeir fara ekki umfram EUR 20.309,40 (árið 2017).
- Hámarkið nær yfir samtölu allra móttækinna styrkja en ekki hvers og eins.

Bretland

- Styrkir almennt ekki skattlagðir nema þeir séu frá einkareknum fyrirtækjum sem svipar til launa.
- Doktorsnemar (Phd/Post graduate) geta fengið styrki sem laun (e. stipend) sem eru skattfrjáls.

Virðisaukaskattur

Virðisaukaskattur

- Á Íslandi er góðgerðarstarfsemi undanþegin VSK ef hagnaður rennur til góðgerðarmála, sbr. 5. mgr. 2. gr. VSKL.
- Skilyrði fyrir undanþágu er að starfsemin sé á ábyrgð og fjárhagslegri áhættu aðila og hann hafi fengið staðfestingu ríkisskattstjóra um að framangreind skilyrði séu uppfyllt.
- Eftirtalin starfsemi telst góðgerðarstarfsemi samkvæmt ákvæðinu:
 1. basarsala, merkjasala og önnur hliðstæð sala góðgerðarfélaga, enda vari starfsemin ekki lengur en í þrjá daga í hverjum mánuði eða í fimmtán daga sé um árlegan atburð að ræða,
 2. söfnun og sala verðlítilla notaðra muna, enda sé einungis selt til skattskyldra aðila,
 3. sala nytjamarkaða á notuðum munum sem söluaðili hefur fengið afhenta án endurgjalds.
- Öll löndin með sambærilegar reglur um að ákveðin smásala tengd góðgerðarstarfsemi eða sala á viðburði sé undanþegin VSK.
- Ef sala tengist atvinnurekstri er hún ekki undanþegin VSK.
- Virðisaukaskattur af tækjagjöfum er skattlagður með sambærilegum hætti hjá þessum löndum.
 - 2. mgr. 8. gr. vskl.: „Við skipti á vörum eða þjónustu eða við afhendingu vöru án endurgjalds skal miða skattverð við almennt gangverð í sams konar viðskiptum. Liggja slíkt almennt gangverð ekki fyrir skal miða skattverð við reiknað útsöluverð þar sem tekið er tillit til alls kostnaðar að viðbætttri þeirri álagningu sem almennt er notuð á vörur eða þjónustu af sama tagi.“
- Bretland er með undanþágur til góðgerðarstarfsemi í heilbrigðismálum og í einhverjum fylkjum Bandaríkjanna eru undanþágur frá söluskatti.

Gjafir og framlög 2009-2015

Tekjuár	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gjafir og framlög	1.453	1.502	1.917	2.395	2.569	2.757	3.695
Gjafir og framlög til stjórnmaflokka	42	47	51	76	140	59	80
Samtals	1.495	1.548	1.968	2.471	2.710	2.816	3.775

*Upphæðir í milljónum króna

**Upplýsingarnar byggja á skattframtölum rekstraraðila, RSK 1.04 og miðast þær við stöðu álagningargagna 15. júní 2017.

Lykilniðurstöður og tillögur að breytingum á skattlagningu gjafa og framlaga á Íslandi

Af þeim löndum sem skoðuð voru er aðeins Svíþjóð sem veitir engan frádrátt. Önnur lönd sem voru skoðuð veita frádrátt vegna gjafa eða framlaga til góðgerðarstarfsemi, rannsóknarstarfa eða menntunarmála.

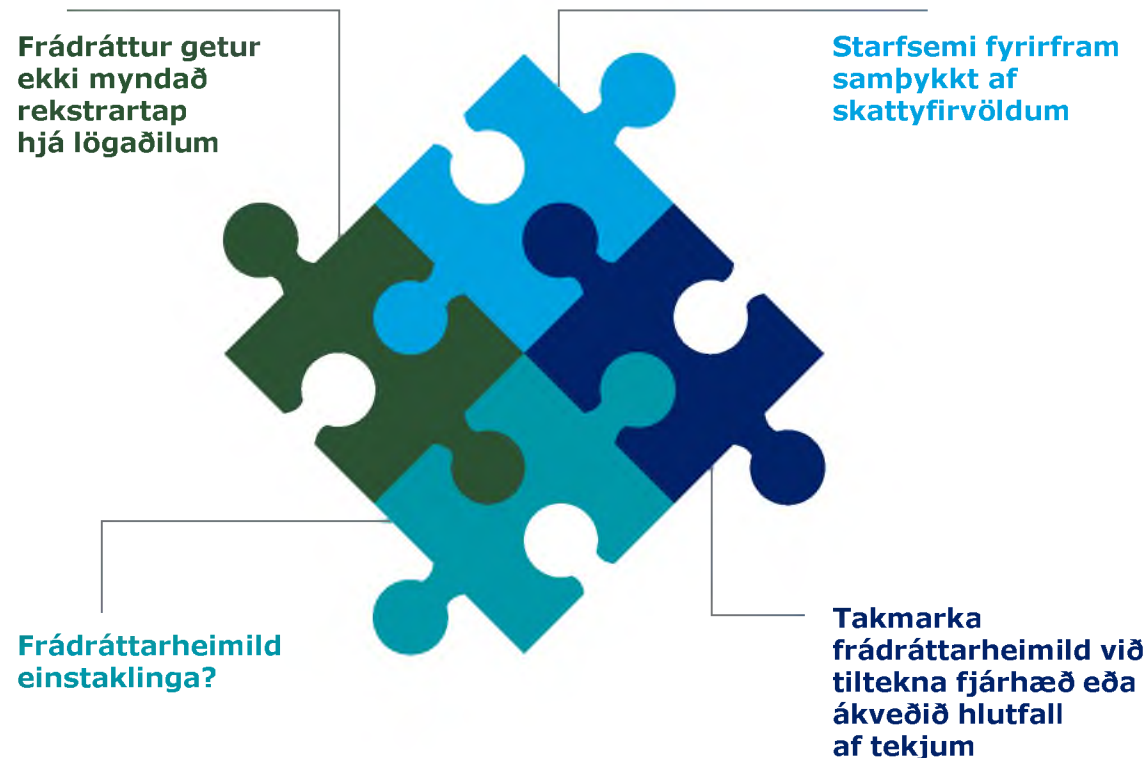
Það sem er sameiginlegt með regluverki á milli landa sem veita heimild til frádráttar er að:

- Aðeins er veittur frádráttur til góðgerðarstarfsemi eða stofnana sem eru viðurkenndar af skattyfirvöldum.
- Háskólar falla almennt undir góðgerðarstarfsemi.
- Frádráttur getur ekki myndað rekstrartap hjá lögaðilum.

Danmörk, Bretland og Bandaríkin eru með ítarlegt regluverk um gjafir og framlög til góðgerðarstarfsemi.

Tillögur að breytingum á skattlagningu gjafa og framlaga:

- Veita lögaðilum heimild til fulls frádráttar vegna gjafa eða framlaga til rannsóknarstarfa.
- Veita lögaðilum heimild til frádráttar t.d. 10% af heildartekjum ársins, árlega í 5-10 ár vegna gjafa eða framlaga til góðgerðarstarfsemi eða til háskóla.
- Frádráttur getur ekki myndað rekstrartap hjá lögaðilum.
- Veita einstaklingum frádráttarheimild?

Lykilniðurstöður

Í öllum löndunum er góðgerðarstafsemi undanþegin skattskyldu tekjuskatts.

Af þeim löndum sem skoðuð voru er Ísland eina landið sem undanþiggur góðgerðarstafsemi ekki frá greiðslu fjármangstekjuskatts.

Það sem er sameiginlegt með regluverki á milli landa sem veita undanþáguna er:

- Góðgerðarstafsemi þarf að vera viðurkennd af skattyfirvöldum.
- Háskólar falla almennt undir góðgerðarstafsemi.
- Sú takmarkaða stafsemi sem fellur ekki undir góðgerðarstafsemi er að fullu skattskyld.

Kröfur um félagafarmisjafnt á milli landa. Sjóðir og samtök algengasta félagafarmið.

Ýmist exit skattur við slit eða skattlagning við breytingu á stafsemi.

Reglur á Íslandi eru að öðru leyti í samræmi við þau lönd sem voru skoðuð, þ.e. með tilliti til VSK, erfðafjárskatts og styrkveitinga til doktorsnema.

Bretland og Finnland eru með sérstakar reglur um styrkveitingar til nema.

Deloitte.

Undir vörumerki „Deloitte“ sameinast kraftar þúsunda sérfræðinga sem starfa hjá sjálfstæðum félögum um allan heim við að veita viðskiptavinum þjónustu á sviði endurskoðunar, ráðgjafar, fjármála, áhættustjórnunar og skattamála. Þessi félög eru aðilar að Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL), sem er breskt einkahlutafélag (private company limited by guarantee). Hvert aðildarfélag veitir þjónustu á tilteknu landssvæði og er bundið þeim lögum og fagreglum sem þar gilda. Félagið DTTL innir ekki af hendi þjónustu til viðskiptavina. DTTL og aðildarfélög þess eru aðskildir og sérgreindir lögaðilar sem ekki geta skuldbundið hvert annað. DTTL og aðildarfélög þess bera eingöngu ábyrgð á eigin gjörðum eða vanrækslu en ekki á aðgerðum hvers annars. Hvert aðildarfélag DTTL er skipulagt í samræmi við innlend lög, reglugerðir, viðskiptavenju og aðra þætti, og getur veitt sérfræðiþjónustu á starfssvæði sínu í gegnum dótturfélög, tengd félög, og/eða önnur félög.

Deloitte veitir bæði opinberum aðilum og einkafyrirtækjum í fjölmörgum atvinnugreinum endurskoðunar-, skatta-, ráðgjafar- og fjármálaþjónustu. Alþjóðlegt sérfræðinet Deloitte tengir saman sérfræðinga í 150 löndum þannig að saman fari ítarleg staðbundin þekking og alþjóðleg hæfni, viðskiptavinum til hagsbóta. Hjá Deloitte starfa um 245.000 sérfræðingar sem stefna saman að því að veita ávallt framúrskarandi þjónustu. Þetta rit inniheldur almennar upplýsingar; með útgáfu þess eru aðilar að sérfræðineti Deloitte, þ.e. Deloitte Touche Tohmatsu Limited, aðildarfélög þess eða samstarfsfélög, ekki að veita sérfræðiráðgjöf eða þjónustu.